

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.

Egyes példány nem kapható.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDETULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Eötvös-utca 5. sz.
hova az előfizetési összegek, valamint
a kéziratok küldendők.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kéziratok nem lesznek visszatérve.

TARTALOM: Cikk. — Vegyes hírek. — Levél a szerkesztőhöz. — Szerkesztői üzenetek.

—k. A tisztviselők fizetésemeléséről szóló törvényjavaslat, melyet a pénzügyminiszter Ur ó exczellenciájára mult év december hó 21-en nyújtott be a képviselőházba, meglelégedéssel tölt el mindenkit, mert lény az, hogy aránylag nálunk fizeték legrosszabbul az állami hivatalnokokat, főleg akkor látjuk ezt, ha tekintetbe vesszük, hogy az állami hivatalnok csak abban a korban kezd némiképen keresni, a mikor vele egykoru munkások, kereskedők, művészek már rég élvezik aránylag sokkal nagyobb jövedelmüket.

Az állami hivatalnokok helyzetét az utóbbi években rendkívüli módon megnehezítette az óriási lakbér, az élelmiszerek drágasága, a ruháskodás, a gyermekek nevelése. Mindezeket jövedelmén felül, még pedig jóval, kell az állami hivatalnoknak megfizetni s mindezt miért? mert így kívánja a szociális állása. Emellett azonban a jövedelme még mindig azon a ponton van, a melyen volt akkor, a mikor még pl. az élelmiszerek felenyibe sem kerültek, mint ma.

Ugyanílyenek a viszonyok ama szakma-körnél, melyet mi képviselünk. Ámbátor nem hivatalnok sem a dohánygyáros, sem pedig a kisárus, mégis ugyanazon körülmények uralkodnak itt is, mint ott. A viszonyok megváltoztak, az élet nagyon, de nagyon megdrágult, jövedelmük pedig nem hogy nagyobb lett, de sőt ha lehet csökken. Már abban a pillanatban, a mikor megkapja az engedélyt, akár akis-, akár a nagyárus, előre megmondhatja minden ahhoz értő szakember, hogy mennyi lesz a jövedelem. Nagy összegről itt szó sem lehet, csak éppen annyiról, hogy valahogyan megélhessen belőle. Most aztán ugyanazon viszonyok jelentkeznek itt is, mint a hivatalnokoknál: a lakbér horribilis nagysága, adók, élelmiszerek drágulása, iskoláztatási költségek, ruháskodás, szóval mindenütt plus a kiadásban és minus a bevételben, miután minden nagy- és kisárus évente kevesebbet és kevesebbet vesz be.

Minden szakmakör eddigelé még azon volt, hogy helyzetén javítson. A munkás strájkol, a kereskedelmi alkalmazottak követik ezt a példát, a kereskedők felemelik az árakat, a nagyiparosok kartellekkel emelik árucikkeik és produktumaik értékét, szóval mindenki, a ki csak él és mozog, kényszerülve van a munka erejét magasabbra találni, mert a viszonyok kényszerítik erre. Van itt azonban egy szakmakör, melyet tekintetbe sem vesznek, mely önmagára van teljesen utalva, egy szakmakör, mely-

nek keze meg van kötve s így teljesíti kötelességeit oly módon, mintha őt is megfizetnék a megváltozott időkhöz és viszonyokhoz mérten.

Hol itt az egyenlőség, hol az igazság, a mire pedig minden állampolgár számot tarthat. Vagy tán csak a dohányárus ama pária, melynek meg van kötve a keze, a lehető legalendeltebb viszonyban van, ama pária, a mely semmit sem követelhet, csak dolgoznia kell. A nélkül azonban, hogy reménye lenne, miszerint a legszükségesebbet megszerző az életre. Látjuk azonban a pénzügyminiszter által benyújtott törvényjavaslatból, hogy 16 millió koronát szán arra, hogy egy társadalmi osztály helyzetét megjavítsa, melynek kenyéradója ó.

Látjuk, hogy még a hivatalszolgák is fizetésemelésben részesülnek, miért csak ama szakmakörrel nem emlékeznek meg, mely igen sokat dolgozik, rosszul van fizetve s oly subordinatív alatt áll, mint tán még az utolsó hivatali szolgáló sem, a kik egy-állami üzletet vezetnek, melyet minden pillanatban megvonhatnak tőlük, egy oly branche tehát, a hol igazán semmi családító nincs, még az sem, hogy sok év után üzletét eladhatná. Vajjon micsoda óriásit nyujtanak a dohánygyárosnak, hogy esetleg kiteszik annak is, hogy később az éhséggel küzködjön, még pedig a nélkül, hogy némi segélyre gondolnának. Nem hiszszük, hogy az állam ama szegényeknek nyomorát, a kik dohányeladási engedélyért folyamodnak, a saját hasznára kívánna fordítani, miután ezek, szegények egész nyomoruságukat felfogni sem képesek. Vagy tán a meglelégedés jele az, ha ezren meg ezren folyamodnak trafikengedélyért s tán ugyanannyian szeretnének átvenni egy-egy megüresedett dohánygyáruadát, melyből még jövedelmet is remélnek. De hisz különben is itt számokkal lehet bizonyítanunk, hogy mennyit fizet az állam eladási jutalék fejében s bezonyítható, hogy sokkal kevesebbet aránylag, mint bármely magániparvállalat. S miért teszi ezt az állam? Gondoskodik tán ezen emberek jövőjéről? Az állam, a monopolum, a lehető legnagyobb könnyűséggel rakhatna a fogyasztóra egy egész kicsi, alig érezhető terhet, mely aztán az árusok javára lenne. Miért nem teszi ezt, hisz a kincstár nem veszítene ezzel?

A dolog világos és egyszerű. Az árust nem veszik semmibe. Ugy gondolkoznak, hogy ő dohánygyáru csak el kell készíteni s így rögtön a raktárból a fo-

gyasztó kezébe kerülhet. Fontos szerepet itt; sem a nagy-, sem pedig a kisárus nem játszik. Az árus olyan automataféle, amely munkáját gépiesen végzi. Miután pedig automáknak tudvalegölég nincsenek igényeik, azért erre a szerencsétlen szakmakörre sem gondol senki.

Ilyen volt a gondolkodásmód erről egy félszázaddal ezelőtt s ilyen most is. A nagy- és kisárusok dolga már most, hogy illetékes helyen feltárják helyzetük, tarthatatlan silányságát. Nem kétkedünk, hogy helyzetükön javítani fognak. Ha van eset, a mikor hallgatni nem arany, úgy ez az.

Vegyes hírek.

Kazay Rezső, a kolozsvári dohánygyár igazgatója, hosszú szenvedés után meghalt. A megbetegült 6 év előtt jött Kolozsvárra, a hol mindenki meglelégedésére vezette a gyár ügyeit. A nyáron súlyos mellbajátámadt, melyből kigyógyulni többé nem bírt s a véres körmeötte a java korában lévő ferfit. Halála nagy veszteség a dohánygyártás ügyének is, melynek mindenkor lelkes bajnoka volt.

Az üzletmenet. A karácsonyi ünnepek alatt elég nagy volt a kereslet, különösen a Regalia, Traouce és Britanika szivarokban, valamint a középfajta s könnyebb specialitások szivarokban. De az már megis csak *indolencia*, hogy most, a mikor igazán kellene, a mikor legjobb üzletet lehetne csinálni — nincs *Delicias!* Hat micsoda szivar ez tulajdonképen, a mi sonasem kapható, vagy talán bujósdi játszik a dohányjövédék a t. közönséggel? Csak aztán késő ne legyen, amikor megint — kapható lesz! No, de igazán, félre minden tréfával, igazán szeretnők tudni, mit is akarnak a *Delicias*sal, be akarják vezetni, mint annak idején a „Hunnia” czigaretát, mely ma már senkinek sem kell. A szivaros emberek meg fogják szólni azt a feliratot, hogy „*Delicias* nem kapható”, s akkor aztán majd — befűthetnek vele, elég jól ég!

Havanna-szivarok. A rendes elárúztatásban lévő pár Havanna szivarfajtnak nincs kereslete, ami elegendő természetes. Mindenekelőtt olyan fajták, melyek a publikumnak nem izenek sem aroma sem pedig alak tekintetében, másoloz, miután nem veszik, sokáig áll raktáron s így teljesen kiszáradva kerül a fogyasztóhoz. Ezen szivarok elárúztatása abszolút céltalan, mert csak nagy költségeket okoz az árusnak, amennyiben nagyobb öszegbe kerülnek s igen kevés a nyereség rajta, aztán még éveik is fekszik egy-egy skatulya, a mig tudniak rajta. Ugy gondoljuk, praktikusabb lenne, ha 24, 34 és 44 filléres Havanna imitáció-szivarokat készíttelének elsőrendű anyagból. Arról lenne szó, hogyha valaki kiváló jó szivart akarna, nyujtanának neki olyat, mely potolja a Havannát. Ez a három faj elkéne már azért is, mert mindenütt kapható lenne. A specialitások üzlet nálunk nem az igazi Havanna-szivarok tekintetében, mert nincsenek azon márkák, melyek igazán jók, ellenben min-

dig jönnek újabb és újabbak, melyeket aztán be kell vezetni.

Több figyelmet kellene fordítani a Havanna-szivarokra, mert a téves felfogás, hogy ártatlanok a mi belföldi szivarjaink forgalmának. A gourmard-szivaros Havannát is zombi a többi mellett. Persze, ha rossz kevesebb, vagy elhagyja teljesen, de azért aztán helyébe nem szí már belföldit, mert a Havanna, az hiába, csak — Havanna!

Magyar dohánytermékek a külföldön. A napokban az I. kerületi, várbeli dohánygyár-árudába, Pollatsek urhoz, nagyobb szivar-, dohány- és szivarkarendelés érkezett egy Hornstein A. nevű úrtól. Ez még eddig elég egyszerű és természetes lenne, de az az ur — Montreal-Canadában lakik s így megfizet a magas számot, csakhogy hazájábólit szíhasson, mert hogy Hornstein ur hazánkbeli, azt biztosra vesszük.

Csetei Herczeg Pétert, nyakkereskedőt és nagyiparost, a ki a dohány ki- és beszállítás körül nagy érdemeket szerzett, a király a bárói rangra emelte.

Báró Herczeg Péter, kinek kiváló kereskedői talentuma a magyar kereskedelemnek új utakat nyitott s a kinek a dohánymonopólium is sok újítást köszönhet, a nyilvános életben is mint a közügyek lelkes bajnoká szerepel.

Ennek a szerény embernek kiváló tevékenysége lesz valószínűleg a motívuma annak a rangemelésnek, melyben részesült.

A dohányipar Oroszországban. Oroszország dohánygyárainak gyártási képessége az utolsó 10—12 évben keveset változott; 1893-ban 3,749.000 métermázsas dohányt gyártottak, 1894-ben pedig 4,324.000 mmászt, 1893-ban az összes dohánygyártmányok összege kitett 3,746.000 mm. 1874-ben pedig 3,485.000 mm. Mindamellett mutathat fel a dohánygyártás az időjárás tekintetében változatosságot. Az említett időszakban a dohány-ültetvények területe 40—60.000 deszjatin között volt. A legnagyobb területet ültették be, 1896 és 97-ben, a legkisebbet 1899-ben. Olyan aratási év után, melyben a dohány ára csökkent, rendszeren kisebb lett a beültetett terület. Az aratás évenként 4 millió szorot tesz s így egy deszjatinra jut 80—85 mm. A dohánytermelés különösen Samora, Tambor, Rjasen, Horonesk, Paltara, Zsernigor, Tanrien területekben és a fekete tenger partján van elterjedve. Oroszországban leginkább közönséges dohányt termelnek, ez teszi ki a termés kétharmadát. Egy rész külföldre szállítatik, másrészt külföldi dohánynyal összekeverve dolgoztatik fel. Vannak gyárak, hol mindenféle dohányt dolgoznak fel és olyanok, melyekben csak Machorka-dohányt dolgoztatnak fel. E gyárak az utóbbi években megfogytak 461-ről, 1903-ban 216-ra szálltak alá. A nagyipar e téren megöli a kisipart. E gyárak főleg belföldi, de külföldi dohányt is dolgoznak fel. A külföldi dohány fogyasztása csökken: beszállítottak 1895-ben 81.656 mm. levél dohányt, 3,980.779 rubel értékben, 2266 mm. pipadohányt 24.588 rubel értékben és 2394 mm. gyártmányt 807.644 rubel értékben. 1872-ben behoztak 48.315 mm. levél-dohányt 1,614.293 rubel értékben, pipadohány 30.243 és gyártmányok 503.554 rubel értékben. A levél-dohánybehozatal tehát több mint 60 százalékkal csökkent. A beviteli vám hatása alatt a dohányipar fellendült. Ezt igazolja a kivétel a külföldre is; 1895-ben kivitték 1,166.765 rubel értékű levél-dohányt, 1903-ban csak az európai határvonalon vittek ki másfél millió rubel értékűt. I. dohánygyártásról a következő adatok adnak felvilágosítást: 1903-ban az összes gyárakban 50.147 mm. külföldi dohány, 1,045.445 belföldi dohány és 3,173.417 mm. Machorka-dohány lett feldolgozva. Ebből készült I. osztályú pipadohány 67.952 mm., II. osztályú 335.522, III. osztályú 350.415 és 519 mm. burnót. Szivar: I. osztályú 34,717.443 darab; II. osztályú 7,428.548, III. osztályú 125,026.420 darab. Cigaretta: I. osztályú 2404 millió, II. 2576 millió. Azonkívül készült 14,661.145 drb kis cigaretta, 2,108.644 mm. pipa-machorka, 243.153 burnót-machorka és 164.70 sajtolt-machorka.

Az „Országvilág” e heti számában érdekes cikket közöl „Hogyán gyártják a szivart és cigarettát” címmel. A cikket több kép tartja, közöttük Madarassy min. tan. Vangel pénzügyi főtanácsos, Haraosek pénzügyi főtaná-

csos, valamint a főváros három dohánygyárának igazgatói: Tillmann kir. tanácsos, Theisz és Zolnay.

Végre-valahára találkozott lap, a mely megemlíti ezen urak működését. Mindenemut szívesen a vezető embereket, szerény-ségük dacára is, ismeri az egész ország. A dohánygyövedéknél, mely Magyarország egyik legjövedelmezőbb és legnagyobb szabású ipar-vállalata, a vezetőemberek majdnem teljesen ismeretlenek a közönség előtt. Senki sem tudja, kinek köszönheti az újításokat a dohányzás terén. Ezeket a dolgokat például tisztán Vangel Károly pénzügyi főtanácsos ur intézi, kinek óriási szaktudásánál csak szerény-sége nagyobb. Az ő eszméje körülbelül minden új szivarfaj behozatala, az alak, minőség meghatározása, a mit aztán közvetlen főnökének, Madarassy min. tan. urnak terjeszt elő. Madarassy hozzáadja a benyújtott dolgokhoz óriási izlését, megbeszéli az új dohánygyártmány csomagoltatási módját, árának módozatát, így került végre a száraz eszme valamelyik dohánygyárba kísérletezés végett.

Az ilyen kísérleti szivarok igen érdekesek, sajtolatlanok legtöbbször s ha beválnak, kiadhatnak munkába a gyárakba. Itt kezdődik aztán a gyári igazgatók munkája.

A főváros dohánygyarai közül a ferencvárosi a legnagyobb, igazgatója Zolnay. Óriási terjedelmű gyár, körültekintő, erélyes direktor, és jellemzi a ferencvárosi gyárat. Aligazgatója Benke, a ki azelőtt az óbudai gyár aligazgatója volt! Az erzsébetvárosi gyár a második, igazgatója Tillmann Károly királyi tanácsos, a ki tán legöregebb dohánygyári igazgatója Magyarországnak. Körül van véve Márcz aligazgatóval, Kerényi osztályvezetővel, a kik nagy szaktudásukat a dohánygyártás ügyének szentelik. Végül itt van a főváros harmadik gyára, az óbudai. Ez a főváros egyetlen cigarettagyára. Igazgatója Theisz Károly. Neki van tán legnehezebb dolga Magyarországon összes igazgatói közül. Egy gyárnak került az élére, mely roppant exponált és — valljuk meg az igazat — nagyon rossz hírű volt. Az emberek borzadtak, ha óbudai gyártmány jutott a kezükbe, szidták a kinevetést, vezetőstől, tanácsostul. Ma már egészen másképp van. Az óbudai gyár felveszi a versenyt akár a fumeivel, akár pedig a temesvárival minden tekintetben. Theisz Károly igazgató ur felhasználja összes tapasztalait, melyeket a cigaretták és török pipadohánygyártás körül Fiume és Temesvárról szerzett. Nagytudású, szerény, komoly szakember, a kivel igaz élvezett a dohánygyártásról elbeszélgetni. Óriási sok újítás, javítás van ennek az embernek a fejében s mindazt vasakarát erejével kihatolják ki is viszi. Azért mondom, lehetőleg, mert igaz ugyan, hogy a dohánygyövedék iparvállalat, de nem magán, a hol minden újítást örömmel fogadnak és lehetőleg gyorsan el is intéznek. Az államnál minden javaslat eszme megteszi világ-körüli utját s csak évek múlva kerül effektuálás alá. Ebbe persze már be van számítva az is, hogy óriási pourparler-ek folytatnak ilyenkor Auszriával is, mert enélkül, sajnos, nem tehetünk semmit. Az óbudai dohánygyár felszerelés és munkaerő kihasználás tekintetében elsőrangú. Csak egy pár dohányelőkészítő helyiségre volna szükség és első ilyenmű gyára lenne az országnak.

A pénzügyminiszterium és dohánygyövedék összes tisztviselőinek, valamint tisztelt előfizetőinknek az új év beköszöntésével boldog új évet kíván

a „Dohányárusok Közlönye” szerkesztőségé.

Levél a szerkesztőhöz.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!
Mint passionatus cigarettás, kénytelen vagyok Önhöz fordulni tanácsért, mert már igazán nem tudok segíteni magamon.

Eddig a különleges árudában vettem minden heten egy csomag világos Herzegovina dohányt, a melyből cigarettát sodortam magamnak. A sülétebbel elszini nem tudtam. Most már hónapok óta mindig sötétet kapok és ha kapok is világosat, az olyan száraz, mint a szalma. Így tehát kénytelen voltam drága török dohányt hoztatni, melynek kilója vámmal együtt 27 forintba került, de ez aztán

a dohány! Nem szárad ki soha. En nem tudom, mivel preparálják, de az mindig nedves, jó és aromás.

En azonban többféle okból szeretném az áltunk gyártott török pipadohányokat szini, talán lehető lenne ezen a bajon segíteni. Nagyon hálás lennék t. Szerkesztő urnak, ha levelemet közzétenné, talán lesz valami fogadnia!

Kiváló tisztelettel

Halmágyi Lajos,
hivatalnok.

Szóval, most már nemcsak a nagy- és kisárus között van harc a világos és sötét színért, de a trafikos és publikum között is. Azt azonban a fogyasztó belátni nem akarja, hogy a dohányárus csak olyan dohányt adhat, a minőt ő kap. Mi pedig meggyőződünk arról, és időről-időre meggyőződünk ma is, hogy dohánygyárainkban a török levelek feldolgozása mintaszertű. Hgy a Törökországból küldött dohányt, az onnan van, mert kiválóan jól van előkészítve és valószínűleg negyedrészt annyi ideig sem fekszik raktáron, mint a mi dohányunk. Az óbudai dohánygyarban például fősulyt a dohánylevél előkészítésére helyezik, ebben pedig nagyobb mester az országban nincs, mint Theisz igazgató. Az ő igazgatása alatt elértük azt, hogy a publikum, a mely eddig vererekedett a flumei dohányért, ma kezdi már kérni az óbudait.

Es ez igen nagy szó!
Halmágyi ur! Próbálja meg, szíjon el egy csomag Herzegovinát az óbudai gyárból, persze, ha kap, mert van, abban biztos vagyok, s ha az három hónál tovább nem fektet raktáron, biztosítom, van olyan nedves, mint az a bizonyos török dohány. Magam már kísérletezem ez irányban — az óbudai dohánygyár javára!
A szerkesztő.

Szerkesztői üzenetek.

B. né, Sz. ben. Kivánságának eddigéleg nem tehetünk eleget és az alapszabályokat el nem küldhetjük, mert azok meg szentesítve le nem érkeztek a belügyminiszteriumtól. Ép ezért nem is tartottuk eddig igazgatósági ülést sem, mivel határozati joguk még nincs.

H. A. B. ben. Uraságod azt kívánja, hogy lapunk horvát nyelven is megjelenjen. Hogy a fontosabb cikkeket német nyelven is közöljük, ez azért van, mert igen sok árus olyan vidéken lakik, melyen a lakosság német. Mindamellett igen jó hazafiak.

L. K., Bpest. Lapunkban láthatja, hogy megemittük, miszerint a karácsonyi ünnepek alatt a „Delicias” kapható nem volt. Az okot ma meg nem értjük, de utána fogunk járni.

K. L. és S. M. A fenti üzenet Önöknek is szól.

R. Károly. Forduljon kérésével lapunk szerkesztőjéhez, az mindenben a legpontosabb felvilágosítást adhat.

Schw. Nem tehetünk eleget kérésének, mert az illető ügyről meg nem szereltünk személyesen meggyőződést. Majd akkor levélben értesítjük. A dolgot nyilvánosan pertraktálni nem lehet, mert nem szabad esetleg ártatlan embert támadni. Türelmen!

Strasser Boldi. Forduljon ügyével a pénzügyminiszteriumhoz XIII. ügyosztály.

Ujdonság!

Égészségi szivar- és cigarettaszopóka, művészies kivitelben — üvegből.

Nagyon egészséges! Köszönőiratok naponta ezivel jönnek! Nyolcz nap alatt 500.000 darabot küldtünk el. Ára:

100 darab utánvétellel küldve 6 korona
500 " " " 25 " "
1000 " " " 45 " "

Greiner Sixer Ede

szivar-szipka gyáros

in Neuhaus, a. Rennweg

(D. uutschland, Thüringen).

Segédszerkesztő: Heitai Nándor.

„DOHÁNYÁRUSOK KOZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT: Artikel. — Vermischte Nachrichten.

—k. Der Gesetzentwurf bezüglich der Erhöhung der Beamtengehälter, den Se. Excellenz der Herr Finanzminister im Abgeordnetenhaus am 21. v. M. eingereicht, er wird wohl nicht nur bei den dabei direkt beteiligten Staatsbeamten Freude erwecken, vielmehr ist er auch geeignet, die gesammte Bevölkerung des Landes mit Genugthuung zu erfüllen. Denn es ist Thatsache, dass der Staatsbeamte, gegen jeden anderen Stand in Bezug seiner Entlohnung im Nachtheile ist, zumal seine Erwerbsfähigkeit zumeist erst dann beginnt, wenn der Kaufmann, der Handwerker, der Künstler u. s. w. bereits viele Jahre in dem Genusse eines jeweilig höheren oder minderen Einkommens waren.

Was aber die Lage der Staatsbeamten in den letzten Jahren überaus schwierig gestaltete, das war namentlich in der Hauptstadt die riesige Vertheuerung der Wohnungsmiethen, ganz besonders aber der Lebensmittel, die Bekleidung, die Erziehung der Kinder, kurz all das, was der Staatsbeamte vermöge seiner sozialen Stellung, sich in halbwegs anständiger Weise gegenüber anderen Berufsarten leisten muss. Und dabei blieb das Einkommen konsequent so gering, wie zu jener Zeit, wo der Lebensunterhalt für die Hälfte des Betrages, wie er heute gebraucht wird, bestritten werden konnte.

Ganz denselben Erwerbsverhältnissen ist auch jene Branche unterworfen, die wir publizistisch vertreten.

Obgleich Gross- und Kleinverschleisser selbstverständlich nicht zu dem Beamtentande zählen, ist ihr Erwerb gleichwohl demjenigen der Beamten insofern ähnlich, als auch ihnen ein gewisses zugemessenes, geringes Einkommen zur Verfügung steht, das sich nicht vermehren, im Gegentheil in manchen Fällen sogar verringern kann. Schon bei Erlangung der Lizenz, sei es für den Gross- oder Kleinverschleiss, lässt sich für jeden kundigen Fachmann die Summe genau bestimmen, die ins Verdienen gebracht werden wird. Von grösseren Beträgen kann dabei überhaupt nicht gesprochen werden und so handelt es sich lediglich überall um einen Verdienst, der zum Lebensunterhalte kaum ausreicht. Nun aber treten, wie gesagt, auch hier ganz dieselben Verhältnisse in den Vordergrund, wie bei den Beamtengagen. Theuerung der Methe und der Lebensmittel, erhöhte Ausgaben an Steuern, Schulgeldern und Bekleidungskosten, überall ein Plus in den Ausgaben, ein Minus in den Einnahmen, nachdem jeder einzelne Gross- und Kleinverschleisser eine Mindereinnahme von Jahr zu Jahr zu verzeichnen hat.

Jedliche Branche, ob dem industriellen oder dem Handelsfache angehörig, war in den letzten schlimmen Jahren darauf bedacht, so gut es gehen mochte, seine materielle Lage zu verbessern. Das arbeitende Volk machte es in seiner Weise durch Striks, die Handelsangestellten folgten diesen Beispielen, die selbstständigen Kaufleute erhöhten die Preise ihrer Waaren, die Grossindustrie setzte mittelst Kartelle eine Erhöhung der Werthe ihrer Produkte durch, kurz Alles, was da arbeitet, musste diese Arbeitskraft höher taxieren, weil er von anderen Seiten dazu gedrängt wurde. Und da steht ganz abseits von Getriebe eine unbescholtene Branche, eine Branche, die ganz auf sich selbst angewiesen ist, eine Branche, die mit gebundenen Händen ihren Pflichten in derselben Weise entsprechen muss, als ob dieselben ebenfalls derart höher entlohnt würden, wie jede andere Arbeitsleistung mit Rücksicht auf die geänderten Verhältnisse entlohnt wird.

Wo ist da die Gleichheit, wo die Gerechtigkeit, wo die Billigkeit zu finden, jede Dretheit, auf die doch jeder arbeitende Staatsbürger, welchen Standes er ist, schon aus dem Grunde Anspuch machen kann, weil sie auch seinem Nebenmenschen geboten werden

muss und wird. Oder soll einzig und allein der Tabak-Verschleisser deshalb, weil seine Hände gebunden sind, deshalb, weil er in einem abhängigen Verhältnisse zu seinem Brotgeber steht, jener Parias sein, der nichts zu beanspruchen, gar nichts zu verlangen berechtigt ist, der nur arbeiten muss, ohne das zum Leben Nothwendigste zu erschwingen? Aber wir sehen ja, eben aus dem vom Finanzminister eingebrachten Gesetzentwurf, dass er 16 Millionen Kronen dazu verwenden will, die materielle Lage einer Klasse zu verbessern, deren Brotgeber er ja ebenfalls ist. Wir sehen bei diesen Gehaltserhöhungen, dass selbst die Amtsdienner, die doch ganz gewiss auch in einem Abhängigkeitsverhältnisse zum Staate stehen, mit Aufbesserungen ihrer Gehaltsbezüge bedacht sind. Warum also gerade jene Branche nicht, die sehr viel arbeitet, schmählich bezahlt ist, die einer Subordination untersteht, wie kaum der letzte Staatsdiener, die ferner ein staatliches Geschäft betreiben, das ihnen jeden Augenblick entzogen werden kann, eine Branche also, die absolut nichts Verlockendes an sich hat, nicht einmal dasjenige, dass Einer nach langjähriger Thätigkeit sein Geschäft verkaufen kann. Was uns Himmels Willen wird denn eigentlich dem Tabak-Verschleisser geboten, dass man mit ruhigem Gewissen ihn in Zeiten bitterster Noth, darben lässt, ohne an eine Hülfeleistung im Geringsten zu denken. Wir glauben doch nicht, dass der Staat sich die Noth jener bedürftigen Personen, die um Trafik-Lizenzen einschreiten, zu Nutze machen will, indem diese Personen zumeist den ganzen Janmer ihrer Lage gar nicht zu ermassen vermögen. Oder soll es vielleicht als ein Zeichen der vollen Zufriedenheit dieser Branche gelten, wenn tauende Menschen um Trafik-Lizenzen einschreiten, oder wenn auf eine, Grossstrafik die frei geworden, eine Menge Leute aspiriren, die vom Verdienste träumen, der nicht vorhanden ist. Uebrigens lässt sich ja an der Hand von Zahlen ganz genau nachweisen, wieviel der Staat an Verkaufsprovision seiner Tabakprodukte bezahlt und dass er in dieser Beziehung weit billiger wegkommt, als welche Privatindustrie immer. Und warum thut dies gerade der Staat? Versorgt er diese seine Leute etwa für die Zukunft? Der Staat als Industrieller, im Besitze eines Monopols, er vermag doch sehr leicht, ohne sich selbst im Geringsten zu schaden, den Konsumenten eine kleine Last aufzulegen, die seinen Verschleissern zu Gute kommen könnte. Warum thut er es nicht, wo doch dabei der Staatsschatz nichts verlieren würde?

Die Sache ist ebenso einfach, wie klar. Der Verschleiss findet keinerlei oder nur nebensächliche Beachtung. Man ist des falschen Glaubens, dass die Tabak-Produkte nur angefertigt zu werden brauchen, um leichterweise aus den Tabak-Magazinen in die Hände des Publikums zu gelangen. Weder Gross-, noch Kleintrafikanthut dabei eine wichtige Rolle zu spielen, nachdem der Artikel selbst sich ja dem Konsumenten empfiehlt. Dem Verschleisser fällt keine andere Rolle zu, als dem Automaten, der seine Arbeit mechanisch verrichtet. Und nachdem Automaten auch keine Bedürfnisse haben, so wird auch an dieser unglückseligsten aller Beschäftigungsarten niemals, als einen Faktor, gedacht und gehandelt.

So ungefähr stellen wir uns die Denkungsweise Jener vor, die vor einem halben Jahrhundert das Tabakmonopol in Ungarn eingeführt haben und leider hat sie sich auch vererbt bis zum heutigen Tage.

An den Gross- und Kleinverschleissern jedoch ist es gegen, in dieser Hinsicht, gleich allen Berufsträgern, masgebenden Ortes Vorstellungen zu machen und die Sachlage so darzustellen wie sie ist. Wir zweifeln nicht daran, dass in diesem Falle ihren gerechten

Wünschen in befriedigender Weise entsprechen werden wird. Wenn einmal Schweigen nicht Gold ist, so ist es hier der Fall.

Vermischte Nachrichten.

Der Geschäftsgang anlässlich des Weihnachts- und Neujahrsfestes war diesmal, im Verhältnisse zu demjenigen des Vorjahres ein besserer, obgleich der gesteigerte Absatz kein sehr bedeutender ist. Namentlich sind es die Sorten Regalitas, Trabuco und Britanica, die grösseren Absatz fanden, vielleicht dürften aber auch die billigen Spezialitätensorten stärker gekauft worden sein. Was die „Havanna-Sorten“ anbelangt, so taugt keine einzige Sorte derselben für den allgemeinen Verschleiss und demgemäss ist auch ihr Absatz ein äusserst geringer.

Ungarische Tabak-Produkte im Auslande.

Dieser Tage langte aus Amerika an den Grossverlag des I. hauptstädtischen Bezirkes eine Bestellung auf verschiedene Sorten Zigarren, Tabak und Zigaretten ein, welche der Grossverschleisser Herr Pollatschek auch effektuirte. Der Besteller, ein Herr A. Hornstein in Montreal-Canada, scheint ein Ungar zu sein, den die Sehnsucht nach dem heimischen Produkt dazu veranlasst, trotz des hohen Eingangszolles und der Fracht, sich dieselben kommen zu lassen.

Peter Herzog de Csete, Grosskaufmann und Grossindustrieller, auf dem Gebiete des Tabak-Im- und Exportes besonders thätig, wurde dieser Tage von St. Majestät mit der Barone ausgezeichnet.

Baron Peter Herzog, dessen hervorragende kaufmännische Talente dem ungarischen Handel neue Wege erschlossen und dem auch das Tabak-Monopol manche erspriesslich wirkende Neuerung zu danken hat, bethätigt sich aber auch im öffentlichen Leben als ein besonders eifriger Verfechter öffentlicher Interessen, die dem Gemeinwohle dienen. Diese ausserordentliche Wirksamkeit des bescheidenen Mannes mag auch das Motiv gewesen sein, ihm eine Standeserhöhung zu Theil werden zu lassen, die ihm Jeder vom Herzen gönnt.

Neueheit.

Für Gross- und Kleintrafikanter.

Der „Szivarmentő“, ein ausgezeichnetes Präparat zum Verkleben beschädigter Zigarren, eignet sich in lohnender Weise zum Wiederverkaufe. Der „Szivarmentő“ ist sowohl für lichte wie auch für dunkle Zigarren zu haben und wird in Blechhülle für 20 Heller, in Papierhülle für 10 Heller in Detail verkauft.

Im Grossen, für den Verschleiss:

100 Stück in Blechschachteln 16 Kr.

100 „ „ Papier „ 8 „

Provinz-Aufträge unter Nachnahme franko zu richten an

DONNER BERTALAN,

Budapest, VIII., Csokonai-utca 8/b.

Alapított 1856.

A Pojatzsi-féle gyújtó a legjobb!

Számos év óta Magyarországon legjobban be van vezetve és mindenütt kapható!

Fl. Pojatzsi & Comp.

cs. és kir. szab. gyufagyárak

DEUTSCH-LANDSBERG.

Vidéki megrendelések közvetlenül Deutsch-Landsbergbe intézendők.

A világ egyedüli gyufagyára, amely az 1900. évi párisi világkiállításon két első díjjal lett kitüntetve, u. m.: XIV. csoport (Vegyipar.) „Grand Prix“ (legmagasabb kitüntetés). XVII. csoport (Kivitel.) Arany érem.

Főraktár kizárólag Budapest részére:

DARVAS S. és TÁRSA, V., Hold-utca 9. sz.

A világ
legismertebb és
legrégebb gyárt-
mánya!

Minden kis- és nagyüz-
sében, valamint nagyke-
reskedésekben kapható.

Ältestes
renomirtes Fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grosstrafiken und
Grosshandlungen.

Feltűnő ujdonság.

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a do-
hányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

legjobb valódi francia

szivarkapapir és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.